

Komisja
Europejska

LISTA KONTROLNA DLA PACJENTÓW

*korzystających z
leczenia za granicą¹*

Lista kontrolna dla pacjentów

korzystających z leczenia za granicą¹

Transgraniczna opieka zdrowotna*

Czy wiesz, że zgodnie z prawem Unii masz prawo do konsultacji ze świadczeniodawcą, szpitalem lub farmaceutą w dowolnym kraju UE*/EOG*, a także do uzyskania pokrycia kosztów leczenia przez krajową służbę zdrowia* / ubezpieczyciela zdrowotnego* w Twoim kraju zamieszkania*?

Zgodnie z dyrektywą 2011/24/UE w sprawie praw pacjentów w transgranicznej opiece zdrowotnej* każdy obywatel UE*/EOG* może korzystać z nowych możliwości dostępu do opieki zdrowotnej za granicą i uzyskania pokrycia całości lub części kosztów leczenia, co stanowi uzupełnienie wcześniej istniejących możliwości przewidzianych w rozporządzeniach (WE) nr 883/2004 i 987/2009 w sprawie zabezpieczenia społecznego*.

Różne badania dowiodły, jak ważne jest, aby przed wyjazdem za granicę w celu poddania się leczeniu pacjenci zdobyli szczegółowe informacje i byli dobrze przygotowani. Pacjenci w transgranicznej opiece zdrowotnej* muszą być świadomi:

- swoich praw i przysługującego im pokrycia kosztów
- znaczenia uzyskania informacji na temat leczenia, któremu chcą się poddać, jak również na temat świadczeniodawcy lub szpitala, w którym chcą odbyć leczenie
- swoich praw do wniesienia skargi i odwołania się od wszelkich decyzji dotyczących procesu korzystania z opieki zdrowotnej za granicą lub w przypadku wystąpienia nieprawidłowości w leczeniu
- ustaleń, które muszą poznać w odniesieniu do leczenia za granicą.

Przed podjęciem jakichkolwiek zobowiązań skorzystaj z tej listy kontrolnej, aby upewnić się, że podejmujesz właściwą decyzję i możesz czuć się pewnie, korzystając z opieki zdrowotnej za granicą.

Zastrzeżenie prawne

Niniejszy dokument opracowano w ramach Programu działań Unii w dziedzinie zdrowia (2014–2020) na podstawie umowy szczegółowej zawartej z Agencją Wykonawczą ds. Konsumentów, Zdrowia, Rolnictwa i Żywności (CHAFEA) z upoważnienia Komisji Europejskiej. Treść niniejszego dokumentu przedstawia poglądy wykonawcy i to wykonawca ponosi za niego wyłączną odpowiedzialność; w żadnym wypadku nie odzwierciedla on poglądów Komisji Europejskiej, CHAFEA ani żadnego innego organu Unii Europejskiej. Komisja Europejska ani CHAFEA nie gwarantują poprawności danych zamieszczonych w niniejszym dokumencie ani nie ponoszą odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie tych

¹ Każde słowo lub pojęcie oznaczone w niniejszej liście kontrolnej gwiazdką (*) zdefiniowano i objaśniono w dołączonym alfabetycznym glosariuszu.

Lista kontrolna dla pacjentów korzystających z leczenia za granicą

... przed podjęciem decyzji o poddaniu się leczeniu za granicą

- ✓ Dowiedz się, jakie masz prawa i uprawnienia w zakresie transgranicznej opieki zdrowotnej*

Dowiedz się, jakie są możliwości uzyskania pokrycia kosztów leczenia za granicą na podstawie dyrektywy 2011/24/UE* albo na podstawie rozporządzeń (WE) nr 883/2004 i 987/2009 w sprawie zabezpieczenia społecznego*. W obu tych instrumentach prawnych UE przyznano prawo do otrzymania pokrycia kosztów poniesionych za granicą. Zakres refundowanych świadczeń opieki zdrowotnej, warunki dostępu do leczenia oraz skutki finansowe będą się jednak różnić w zależności od wybranego rozwiązania. Ponadto dowiedz się, jakie przysługują Ci prawa i uprawnienia na mocy przepisów o wyłącznie krajowym charakterze, na przykład w ramach krajowych projektów w dziedzinie opieki zdrowotnej dla regionów przygranicznych.

Upewnij się, że dobrze znasz prawa pacjentów w zakresie dostępu do leczenia za granicą, takie jak prawo do niedyskryminacji ze względu na narodowość w odniesieniu do dostępu do opieki zdrowotnej, prawo do równych cen, prawo do przejrzystych procedur wnoszenia skarg i dochodzenia roszczeń, prawo do dostępu do szpitali dla osób niepełnosprawnych itp.

Dodatkowych informacji może udzielić krajowy punkt kontaktowy w Twoim kraju zamieszkania*.

- ✓ Zbierz informacje na temat krajowych punktów kontaktowych*

Pacjenci często nie wiedzą o istnieniu krajowych punktów kontaktowych (KPK) ds. transgranicznej opieki zdrowotnej*. Głównym zadaniem KPK jest udzielanie pacjentom pomocy i dostarczanie im jasnych i łatwo dostępnych informacji na temat wszystkich aspektów transgranicznej opieki zdrowotnej*. Zarówno KPK w Twoim kraju zamieszkania*, jak i KPK w kraju leczenia* będzie w stanie udzielić Ci wszelkiego rodzaju istotnych informacji.

- ✓ Zbierz informacje na temat leczenia, któremu chcesz się poddać

Zbierz informacje na temat leczenia, któremu chcesz się poddać, w tym na temat alternatywnych sposobów leczenia, procedury leczenia, oczekiwanego rezultatu, możliwych skutków ubocznych i zagrożeń.

W każdym przypadku, przed podjęciem jakichkolwiek zobowiązań dotyczących leczenia za granicą, skonsultuj się ze swoim lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej*. Ponieważ lekarz POZ ma najlepszą wiedzę na temat Twojego

aktualnego stanu zdrowia i przebiegu choroby, może Ci pomóc w podjęciu najlepszej decyzji i może udzielić cennej drugiej opinii dotyczącej planów leczenia za granicą.

✓ Zbierz informacje na temat zagranicznego świadczeniodawcy lub szpitala

Zbierz informacje na temat świadczeniodawcy, szpitala lub zakładu opieki zdrowotnej, z którego usług chcesz skorzystać. Przed wyborem świadczeniodawcy upewnij się, że zgromadziłeś(-aś) wystarczające informacje na temat:

- prawa świadczeniodawcy do prowadzenia praktyki lekarskiej
- statusu świadczeniodawcy z punktu widzenia systemu zabezpieczenia społecznego, tj. informacje na temat tego, czy świadczeniodawca jest uprawniony do świadczenia usług w ramach systemu zabezpieczenia społecznego
- norm jakości i bezpieczeństwa, którym podlega świadczeniodawca/szpital.

Informacje na temat świadczeniodawcy można uzyskać od KPK w kraju leczenia*, a także od krajowej służby zdrowia* / ubezpieczyciela zdrowotnego* tego kraju.

✓ Dowiedz się, czy będzie potrzebne skierowanie

Pamiętaj, że w przypadku specjalistycznego leczenia może być wymagane skierowanie od lekarza POZ* w kraju zamieszkania lub w państwie członkowskim leczenia*.

Aby uzyskać więcej informacji, skontaktuj się z KPK w swoim kraju zamieszkania lub z krajową służbą zdrowia* / ubezpieczycielem zdrowotnym*.

✓ Dowiedz się, jakie są przewidywane koszty, które zostaną pokryte, i koszty, które ponosi sam pacjent

Przed wyjazdem za granicę zawsze konsultuj się z krajową służbą zdrowia* / ubezpieczycielem zdrowotnym*, aby uzyskać informacje na temat przewidywanych kosztów i stawek zwrotu. Postaraj się ustalić, jakie koszty prawdopodobnie będziesz musiał(-a) ostatecznie pokryć samodzielnie. Ważne jest, aby wziąć również pod uwagę ewentualne nieprzewidywalne koszty, takie jak koszty tłumaczenia, koszty dalszej opieki czy koszty przedłużenia pobytu w razie potrzeby. Dodatkowych informacji może udzielić KPK w Twoim kraju zamieszkania*.

✓ Zwróć uwagę na znaczenie prywatnych ubezpieczeń podróżnych lub dodatkowego ubezpieczenia zdrowotnego

Pamiętaj, że Twoje ubezpieczenie społeczne może nie pokrywać dodatkowych kosztów związanych z podróżą i pobytem, dodatkowych kosztów repatriacji lub transportu bądź kosztów leczenia w szpitalu prywatnym. Koszty te mogą jednak

zostać pokryte w ramach ubezpieczenia podróznego lub dodatkowego prywatnego ubezpieczenia zdrowotnego. Przed wyjazdem sprawdź polisę, aby dowiedzieć się, które świadczenia będą objęte ubezpieczeniem, oraz poinformuj swojego ubezpieczyciela o planach podróży za granicę.

Aby uzyskać więcej informacji, skontaktuj się z KPK w swoim kraju zamieszkania lub z krajową służbą zdrowia* / ubezpieczycielem zdrowotnym*.

... Po pojęciu decyzji o wyjeździe za granicę w celu poddania się leczeniu

- ✓ Nie wyjeżdżaj bez uzyskania uprzedniej zgody* krajowej służby zdrowia* / ubezpieczyciela zdrowotnego*, jeśli zgoda taka jest potrzebna.

W niektórych przypadkach, np. w przypadku leczenia szpitalnego lub świadczeń wysokospecjalistycznych, aby uzyskać pokrycie kosztów, potrzebna jest uprzednia zgoda* krajowej służby zdrowia* / ubezpieczyciela zdrowotnego* kraju zamieszkania. Dowiedz się, czy do leczenia, któremu chcesz się poddać, wymagane jest uzyskanie uprzedniej zgody*, a także zbierz informacje na temat procedury składania wniosku o udzielenie uprzedniej zgody* oraz przewidywanego terminu otrzymania decyzji.

Uprzednią zgodę* na leczenie za granicą należy uzyskać zawsze, kiedy jest ona wymagana. Bez takiej uprzedniej zgody* wniosek o zwrot kosztów może zostać odrzucony.

Aby uzyskać więcej informacji, skontaktuj się z KPK w swoim kraju zamieszkania* lub z krajową służbą zdrowia* / ubezpieczycielem zdrowotnym*.

- ✓ Zapoznaj się z procedurą i terminami na uzyskanie pokrycia kosztów

Upewnij się przed złożeniem wniosku o zwrot kosztów, do której instytucji należy wystąpić z takim wnioskiem, jakie są obowiązujące procedury i terminy uzyskania zwrotu kosztów oraz jakie niezbędne dokumenty należy przedstawić na potwierdzenie swoich uprawnień do zwrotu kosztów.

Aby uzyskać więcej informacji, skontaktuj się z KPK w swoim kraju zamieszkania* lub z krajową służbą zdrowia* / ubezpieczycielem zdrowotnym*.

- ✓ Dowiedz się, jakie dokumenty należy przedstawić w celu uzyskania zwrotu kosztów*

Aby móc uwzględnić Twój wniosek o zwrot kosztów*, krajowa służba zdrowia* / ubezpieczyciel zdrowotny* może wymagać od Ciebie przedstawienia wszelkiego rodzaju dokumentów potwierdzających dokładny przebieg leczenia oraz poniesione koszty. Sprawdź wcześniej, jakie dokumenty należy zgromadzić.

Aby uzyskać więcej informacji, skontaktuj się z KPK w swoim kraju zamieszkania* lub z krajową służbą zdrowia* / ubezpieczycielem zdrowotnym*.

- ✓ Zorganizuj przekazanie lub wykonanie kopii dokumentacji medycznej

Pamiętaj o niebezpieczeństwie szkody, jaka może powstać, jeśli poddasz się leczeniu lub zabiegowi medycznemu bez przekazania niezbędnej dokumentacji medycznej* lub jej kopii zagranicznemu świadczeniodawcy.

Masz prawo do zdalnego dostępu do swojej dokumentacji medycznej lub do otrzymania co najmniej jednej jej kopii. Świadczeniodawca musi zapewnić Ci kopię dokumentacji medycznej lub dostęp do niej albo zorganizować na własną rękę przesłanie dokumentacji bezpośrednio zagranicznemu świadczeniodawcy lub szpitalowi.

Aby uzyskać więcej informacji, skontaktuj się z KPK w swoim kraju zamieszkania*.

- ✓ **Zorganizuj tłumaczenie ustne lub tłumaczenie dokumentów, w przypadku gdy opieka zdrowotna będzie świadczona przez świadczeniodawcę posługującego się językiem obcym**

Weź pod uwagę ewentualne bariery językowe między Tobą a świadczeniodawcą. Jeśli Ty i Twój świadczeniodawca posługujecie się innymi językami, nie zapomnij zorganizować tłumaczenia ustnego i tłumaczenia dokumentów. W większości przypadków zorganizowanie i opłacenie tłumaczenia leży w gestii pacjenta.

Aby uzyskać więcej informacji, skontaktuj się z KPK w kraju leczenia*.

- ✓ **Nie zobowiązuje się do niczego, jeśli nie rozumiesz wszystkich informacji i ustaleń**

Masz prawo do wyrażenia świadomej zgody w każdym kraju UE*/EOG*. Bardzo ważne jest, aby przed podjęciem jakiegokolwiek decyzji czy zawarciem jakiegokolwiek umowy dostatecznie zrozumieć treść informacji przekazanych przez świadczeniodawcę. Nigdy nie zgadzaj się na leczenie ani zabieg medyczny, gdy nie rozumiesz wszystkich lub części informacji, które zostały Ci przekazane, oraz gdy uważasz, że potrzebujesz więcej informacji, aby podjąć właściwą decyzję w sprawie świadczeń, które masz otrzymać.

Aby uzyskać więcej informacji, skontaktuj się z KPK w kraju leczenia*.

- ✓ **Upewnij się, że zagraniczny świadczeniodawca prowadzi dokumentację medyczną**

Upewnij się, że zagraniczny świadczeniodawca prowadzi Twoją dokumentację medyczną* zawierającą takie informacje, jak diagnoza, wyniki badań, ocena lekarska, a także informacje na temat podjętego leczenia czy przeprowadzonych zabiegów.

Prowadzenie dokumentacji medycznej* może być ważne dla zorganizowania odpowiedniej dalszej opieki*, przedstawienia dowodu na leczenie za granicą w kontekście procedury ubiegania się o zwrot kosztów oraz dochodzenia roszczeń w przypadku niezadowolenia z leczenia.

Aby uzyskać więcej informacji, skontaktuj się z KPK w kraju leczenia*.

✓ Zorganizuj odpowiednią dalszą opiekę

Jeśli poddałeś(-aś) się leczeniu za granicą i konieczne są dalsze badania, masz prawo do odpowiedniej dalszej opieki* w swoim kraju zamieszkania.

Dopilnuj, aby zagraniczni świadczeniodawcy przekazali Twoją dokumentację medyczną, lub postaraj się o jej kopię, aby móc ją przedstawić swoim świadczeniodawcom po powrocie do kraju. W ten sposób można zorganizować odpowiednią dalszą opiekę. W razie potrzeby należy zorganizować tłumaczenie dokumentów. Jeśli potrzebujesz recepty*, nie zapomnij również poinformować wystawiającego świadczeniodawcy, że zamierzasz ją zrealizować po powrocie do kraju zamieszkania. Dzięki temu świadczeniodawca wystawiający receptę będzie mógł ją wystawić zgodnie z wytycznymi dotyczącymi transgranicznego wykorzystania.

Aby uzyskać więcej informacji, skontaktuj się z KPK w swoim kraju zamieszkania*.

✓ Zachowaj pokwitowania i inne dokumenty, które będzie trzeba przedstawić w celu uzyskania zwrotu kosztów

Upewnij się, że zachowałeś(-aś) wszystkie pokwitowania i inne dokumenty, które trzeba będzie przedstawić jako dowód, aby uzyskać pokrycie kosztów od krajowej służby zdrowia* / ubezpieczyciela zdrowotnego* po powrocie do kraju.

Aby uzyskać więcej informacji, skontaktuj się z KPK w swoim kraju zamieszkania* lub z krajową służbą zdrowia* / ubezpieczycielem zdrowotnym*.

✓ Zapoznaj się ze swoim prawem do odwołania się od każdej decyzji dotyczącej uprzedniej zgody lub zwrotu kosztów oraz z prawem do wniesienia skargi i dochodzenia roszczeń w przypadku wystąpienia nieprawidłowości w leczeniu

Masz prawo odwołać się od każdej decyzji krajowej służby zdrowia* / ubezpieczyciela zdrowotnego* Twojego kraju zamieszkania dotyczącej procesu korzystania z opieki zdrowotnej za granicą. Zapoznaj się z różnymi możliwościami odwołania, obowiązującymi rodzajami postępowań i terminami, których należy przestrzegać. Dodatkowych informacji może udzielić KPK w Twoim kraju zamieszkania*.

Jeśli nie jesteś zadowolony(-a) z leczenia za granicą, masz prawo do wniesienia skargi i dochodzenia roszczeń. Skontaktuj się z KPK* w kraju leczenia*, aby uzyskać więcej informacji na temat możliwości wniesienia skargi, rozstrzygnięcia sporów i dochodzenia roszczeń w tym kraju. Zapoznaj się z poszczególnymi obowiązującymi rodzajami postępowań i dowiedz się, do których instytucji należy się zwrócić, jakie kroki należy podjąć, jakie terminy obowiązują oraz jakie są przewidywane koszty postępowania.

